

– з метою посилення технологічної безпеки – створення нових організаційно-виробничих структур; використання лізингу; активна участь у міжнародних виставках, семінарах та впровадження передового світового досвіду;

– для забезпечення ресурсної безпеки – вдосконалення систем розрахунків; підвищення продуктивності праці; збільшення капіталовкладень у ресурсозбереження; стимулювання «ресурсного» напрямку науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

– в області фінансової безпеки – застосування принципу дотримання критичних строків кредитування; створення інформаційного центру з дебіторської та кредиторської заборгованості; створення в структурі інформаційного центру спеціальної групи фінансових працівників, яка б контролювала нарахування та сплату податків і зборів;

– для посилення соціальної безпеки – наближення рівня оплати праці до показників розвинутих країн; залучення робітників до управлінських функцій; підвищення кваліфікації працівників; зацікавленість адміністрації підприємства в працевлаштуванні безробітних; розвиток соціальної інфраструктури підприємства; підвищення матеріальної відповідальності працівників за результати своєї праці.

Таким чином, процес формування оптимального рівня економічної безпеки підприємства включає такі елементи:

– залучення та використання ефективних факторів виробництва (нового устаткування, кваліфікованої робочої сили і т. д.);

– виробництво продукції з урахуванням сучасних потреб ринку, підвищення її якості та надання нових властивостей;

– вибір надійних постачальників сировини, матеріалів, енергоносіїв укладання довгострокових перспективних договорів;

– надійний захист власних комерційних таємниць;

– посилення кадрового складу керівництва підприємства змін, а в разі необхідності його заміни.

Для здійснення заходів із досягнення належної економічної безпеки слід визначити обсяг ресурсів і мобілізувати внутрішні й зовнішні їх джерела (продаж частини майна, розпродаж продукції, яка не реалізована, отримання кредиту).

Список бібліографічних посилань

1. Мунтіян В. І. Економічна безпека України. Київ : 2009. 462 с.
2. Ковальов Д., Сухорукова Т. Економічна безпека підприємства. *Економіка України*. 2008. № 10. С. 48–51.
3. Козаченко А. В., Пономарев В. П., Ляшенко А. Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения : моногр. Киев : Либра, 2003. 280 с.

Одержано 31.10.2018

УДК 330.43:005.932(043.3)

Надія Володимирівна МЕЛЬНИКОВА,

кандидат економічних наук,

викладач кафедри економіки

Харківського національного університету будівництва та архітектури

БЕЗПЕКА ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні в Україні спостерігаються тенденції стрімкого застосування інформаційних систем у всіх сферах суспільно-економічного середовища. Особливо швидкими темпами розвиваються інформаційні системи в логістиці. Це обумовлене тим, що в логістиці інформаційні системи повинні забезпечувати всебічну інтеграцію всіх елементів управління матеріальними потоками, їх оперативну та надійну взаємодію. Саме тому виникає необхідність у побудові логістичних інформаційних систем (ЛІС), впровадження яких буде сприяти збільшенню безпеки підприємства.

Дослідженню ЛІС та питань їх безпеки присвячено ряд публікацій таких вчених, як Є. В. Крикавський, Т. С. Клебанова, Ю. Г. Лисенко, М. В. Румянцев, М. А. Окландер, В. Ф. Гамалій та інші. Незважаючи на значний обсяг публікацій з цієї проблематики, задача формалізації процесів аналізу та безпеки ЛІС є недостатньо дослідженою.

Безпека управління логістичними системами в значній мірі залежить від ефективності інформаційного забезпечення системи. Саме тому виникає необхідність у побудові ЛІС для підприємств, впровадження якої буде сприяти збільшенню конкурентоспроможності підприємства [1].

Найчастіше застосовується визначення безпеки системи, яке наведено в словнику В. Даля пояснюється як «відсутність небезпеки, збереження, надійність». З одного боку, безпечним називають явище і (або) стан будь-якого носія небезпеки, яке не становить загрози, можливої шкоди для його оточення; з іншого – властивість безпеки приписують об'єкту, надійно захищеному від небезпечних для нього впливів [2].

Безпека є одним з важливіших показників якості функціонування логістичної системи. Інші узагальнюючі показники оцінки якості системи, такі, як ефективність, надійність, стійкість, можуть застосовуватися для оцінки системи і її реалізації.

У визначенні безпеки закладається сенс збереження гомеостазу логістичної системи. Це уявляється можливим при спробі описати весь діапазон можливих станів системи, для чого треба зафіксувати його межі: від нормально функціонуючої системи до непрацездатності системи.

Для формування безпечних систем слід використовувати принцип адаптації, самонастроювання до діючих обурень з подальшим виробленням впливів, що забезпечують ліквідацію загроз шляхом трансформацій системи або відображення збурень. Найбільшу складність при створенні подібних систем представляє отримання інформації про стан середовища і системи, а також синтез алгоритмів підтримання оцінки безпеки на потрібному рівні.

За допомогою імітаційної моделі реалізовано експерименти зі станами даної ЛІС завдяки змінюванню вхідних параметрів узагальненої передаточної функції. На основі апарату теорії автоматичного управління удосконалено постановку імітаційної моделі, яка використовується для прийняття управлінських рішень з метою дослідження стійкості та безпеки ЛІС з урахуванням зворотних потоків підприємств.

Запропонована ЛІС дозволяє збирати і аналізувати необхідну інформацію, що в результаті робить комплексним і оперативним процес прийняття рішень з управління матеріальними потоками та надає можливість підвищувати ефективність забезпечення безпеки системи на підприємстві.

Список бібліографічних посилань

1. Клебанова Т. С., Яценко Р. М., Панасенко О. В. Інформаційні системи в логістиці : конспект лекцій / Харків. нац. екон. ун-т. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2009. 100 с.
2. Колобов А. А. Логистико-ориентированное управление организационно-экономической устойчивостью промышленных предприятий в рыночной среде. М. : Изд-во МГТУ им. Н. Э. Баумана, 1997. 205 с.

Одержано 26.09.2018

УДК 330.5.009.15:328.185:343.35

Євген Сергійович НЕКЛЮДОВ,

аспірант кафедри новітньої історії України історичного факультету
Запорізького національного університету

КОРУПЦІЙНА СКЛАДОВА ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ В УКРАЇНІ (1991–2004 РР.)

Проблема тінізації економіки в Україні сьогодні набула глобальних масштабів і несе безпосередню загрозу економічній безпеці держави, а також і її національним інтересам. Не меншу загрозу для національної безпеки України становить високий рівень корупції. Причому, такі негативні соціальні явища тісно взаємопов'язані та взаємозумовлені. Так, зростання корупційних проявів призводить до формування тіньової економіки, а збільшення сегменту тіньової економіки є своєрідною реакцією суб'єктів господарювання на наявну державну систему управління. Тіньова економіка живить корупцію, а остання зацікавлена в існуванні тіньового сектору економіки. Водночас корупція є безумовною